

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/53

KARAR NO : 1983/118

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara

ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13/b maddesinin uyarınca sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla umumi ve müşterek gaye içinde bağlantılı bulunan suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Eyüp Artıkışık ve 40 arkadaşı

O L A Y : Sağ görüşlü olduğu bilinen müşteki-sanık Turgut Demirkaya 2.9.

1975 günü çarşıdan evine gitmekte iken sol görüşlü ve Töb-Der mensubu sanıklarla karşılaştığında, bir kısım sanıkların (vurun şu faşisti) demesi ile, sanıkların Turgut Demirkaya'nın üzerine sopa, bıçak ve tesbit olunamayan silahlarla hücum ettikleri, bu durumu gören Turgut Demirkaya evine doğru bir süre kaçtıktan sonra tabancasını çekerek ateşlediği ve müşteki sanık Necmettin Türkeli'yi hayati tehlike olacak şekilde yaralayıp evine kaçtığı, bu arada kendisini kovalayan bir bölüm sanıklar Turgut Demirkaya'nın babası Tevfik Demirkaya'nın konutuna toplu halde ve silahla girdikleri ve daha sonra evi terk ederek ana cadde üzerinde yürüyüş yaptıkları ve devlet güvenlik kuvvetlerinin uyarısı üzerine toplu halde mukavemette buldukları.

Bu olayın sonunda sağ görüşlü olan bir bölüm sanıklarda aynı şekilde yürüyüş yapmak istediklerinde yine güvenlik kuvvetlerinin müdahalesine toplu halde karşı koyarak mukavemette buldukları vebu suretle silahla yaralamak, yaralamaya teşebbüs, toplu halde konut dokunulmazlığını bozmak, görevli memura mukavemet suçlarını işledikleri iddia olunarak TCK.nun 456/4., 62., 457., 456/2., 457., 193/2., 258/1. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle Iğdır 2. Savcılığı'nca haklarında kamu davası açılmıştır.

Sanıklardan Kasım Mızrak'ın asıl adı Abdülbaki Mızrak olduğu iddianame tanziminden sonra anlaşılınca bu sanık hakkında aynı suçlardan isim düzeltme amacı ile ek iddianame tanzim edilmiştir.

Iğdır Asliye Ceza Mahkemesi; 7.5.1979 gününde, esas 1976/24, karar 1979/133 sayılı ile; suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Erzurum-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi; 10.2.1980 gününde, 1980/171 sayılı ile; suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bir kısım sanıkların davalarına bakılmakta ise de, örgütsel ve müşterek gaye içerisinde bağlantılı olmadığından görevli yargı yerinin belir-

lenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 21.3.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Askerî Yargı'nın görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç, siyasal ve ideolojik görüş ayrılığından kaynaklanmış olmakla sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkindir. Suç, Iğdır ilçesinde kapsamına alarak Kars ilinde 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce, 2.9.1975 günü işlenmiş olup, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesi kapsamı dışında kalmakta ise de; sanıklardan Ahmet Develi'nin 8.9.1975 günlü hıızrlık ifadesinde Iğdır İlçesi Töb-Der Başkanı olduğu ve yine Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 1983/23 esasında kayıtlı dosyada sanıklardan Mikail Gölleli'nin de aynı ilçede Ülkü Ocakları Derneği üyesi olduğunun belirlenmesine ve Töb-Der ile Ülkü Ocaklarının birer siyasi parti ile ilişkili kuruluş olduğunun ve bu kuruluşlar hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde açılmış davalar bulunduğu bilinmektedir.

Bundan ayrı olarak dosya içerisindeki Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 15.12.1982 günlü ve 1982/3929 sayılı cevabi yazısında sanıklardan Turgut Demirkaya, Eyüp Artıkışık, Ahmet Develi, Kadir Karadeniz, Akif Ogan, Mikail Gölleli, Muharrem Ogan, Ekber Beyaz, Veli Tükeli, Kurban Coşar, Erdem (Adnan) Sur haklarında ateşli silahlar kanununa muhalefet, öğrenim özgürlüğünü engellemek, 171 sayılı kanuna muhalefet (THKP-C, Kurtuluş, TKK, UKO) adlı örgüte üye olmak, yasak yayın bulundurmak ve sıkıyönetim emirlerine muhalefet suçlarından sıkıyönetim askeri savcılığınca açılan ve görevsizlik kararı ile gelen davaların bulunduğu bildirilmesine göre CMUK.nun 3. ve 353 sayılı Kanununun 18. maddesindeki bağlantı ile birlikte 1402 sayılı Yasa'nın 2310 sayılı Yasa ile eklenen ek-1. ve 13/b maddesindeki organik ve örgütsel bağlantı koşulda gözönü edilerek Erzurum-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmektedir.

.... /

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Erzurum-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 10.2.1983 günlü, 1980/171 esas sayılı başvurusunun reddine 21.3.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
İsmail Oğuz

Üye
Nevzat Doğan

Üye
Ali Suat Erkoç

Üye
Yaşar Çiftçioğlu

Üye
Ergun Arçon

Üye
Nail Yücel